

Wykopaliska archeologiczne na terenie zamku Ciołków w Żelechowie

W dniach 1-13 sierpnia 2022 r. archeolodzy i historycy z Instytutu Archeologii i Etnologii PAN (Wojciech Bis, Maciej Radomski) oraz Instytutu Historii PAN (Michał Główka, Michał Zbieranowski) prowadzili badania archeologiczne żelechowskiej fortalicji. W badania zaangażowani byli wolontariusze, członkowie Towarzystwa Historycznego Żelechów, Zakład Gospodarki Komunalnej w Żelechowie oraz Ochotnicza Straż Pożarna w Żelechowie. Realizację badań wspierała finansowo i organizacyjnie Gmina Żelechów. Prace wykopaliskowe były prowadzone dzięki uprzejmości Stanisława Kawki - właściciela działki. Podczas tegorocznego, czwartego już, sezonu prac skoncentrowano się na eksploracji pozostałości szesnastowiecznego dworu oraz znajdujących się wcześniej na jego miejscu zabudowań ze schyłku średniowiecza.

Badania pozwoliły stwierdzić, że drewniany budynek użytkowany w XVI w. uległ zniszczeniu w wyniku pożaru. Odślonięto spalone belki oraz warstwy przepalanej gliny, która mogła pokrywać ściany i podłogę konstrukcji. Jednak najbardziej spektakularnym znaleziskiem okazały się pozostałości pieca kaflowego, który ogrzewał dwór. Wśród jego szczątków odnaleziono liczne pięknie zdobione kafle - z bogatymi wzorami geometrycznymi, roślinnymi i zwierzęcymi (także fantastycznych bestii, np. gryfów), przedstawieniami postaci ludzkich oraz herbami. Badacze podkreślają, że zaskakująca jest klasa odkrytych zabytków. Podobne kafle ozdabiały piece królewskiego zamku na Wawelu. Świadczy to, że budynek ten służył przedstawicielom elity ówczesnego społeczeństwa Rzeczypospolitej i stanowił ważny element tutejszego klucza dóbr rodowych Ciołków.

Prócz renesansowych kafli znaleziono fragmenty naczyń ceramicznych, kości zwierzęcych będących pozostałościami po ucztach wydawanych na zamku oraz monety, w tym srebrny grosz praski Wacława IV (1378-1419).

Planowane badania w kolejnych latach pozwolą na jeszcze lepsze poznanie rozplanowania i historii żelechowskiego zamku.

